

Gnojenje v sadjarstvu v sušnih razmerah, tehnološko navodilo 2 - 2022

Talne razmere v veliki meri vplivajo na količino in kakovost pridelka ter posredno tudi na zdravstveno stanje oziroma odpornost sadnih dreves oziroma sadik.

V tleh potekajo kompleksni procesi, ki so vezani na lastnosti tal in jih je potrebno povezati z dinamiko porabe hranil pri različnih sadnih vrstah, od česar pa je potem odvisna naša izbira gnojil, čas in način gnojenja. Glede na zelo visoke cene gnojil ter okoljsko obremenjevanje, svetujemo, da so gnojilni obroki skrbno načrtovani. Svetujemo, da vsak v svojem nasadu pri gnojenju, bodisi s mineralnimi ali listnimi gnojili izpusti del nasada. Tako si pusti kontrolo, ki jo kasneje tekom istega leta oziroma tekom let primerja z gnojenim delom nasada.

Z gnojenjem se ne da nadomestiti ostalih nedosledno in nepravočasno izvedenih tehnoloških ukrepov (obrezovanje dreves, redčenje, priprava tal,...).

Kot smo na tem mestu že večkrat izpostavili, gnojenje vedno izvajamo na podlagi gnojilnega načrta. Dober gnojilni načrt mora upoštevati fizikalne, kemične in biološke značilnosti tal, potrebe posamezne sadne vrste, zgodovino dosedanjega gnojenja in zakonske omejitve pri uporabi gnojil. Več o gnojenju si lahko preberete v publikaciji [SMERNICE ZA STROKOVNO UTEMELJENO GNOJENJE](https://www.gov.si)
<https://www.gov.si> › [KMETIJSTVO](#) › [GNOJILA](#) › s...

Kljub temu, da sadne rastline potrebujejo največ dušika v fazi aktivne delitve celic po cvetenju (do 4 tedne), zaradi sušnih razmer, uporaba kakršnih koli dušičnih gnojil doslej ni bila smiselna, bodisi zaradi izhlapevanja kakor tudi zaradi vetrne erozije.

S padavinami so nastopile ugodne razmere za gnojenje sadovnjakov.

Različna strokovna navodila navajajo, da sadne rastline ob optimalnem pridelku potrebujejo cca 20 – 80 kg čistega dušika na hektar. Gnojilna priporočila so se tekom zadnjih petnajstih let močno znižala. V zgornjih priporočilih ostajajo slive in rdeči ribez. V koliko je v tleh več kot 4 % organske snovi pričakujemo, da se bo ob ugodnih zračno vlažnih razmerah v tleh iz talnega kompleksa sprostilo dovolj dušika za potrebe sadnih rastlin v vegetaciji zmanjkalo pa bo v zgodnje spomladanskem času.

Celotno količino dušika po potrebi razdelimo v več odmerkov. Enkratni vnos dušika na lahkih tleh ne sme preseči 30 kg čistega dušika, na težjih pa 40 kg čistega dušika na hektar. Prvi odmerek damo pred cvetenjem, oziroma, ko napoved padavin to omogočajo. Naslednji odmerek dodamo po cvetenju, ko že mine nevarnost spomladanskih pozeh in ko smo že ocenili, da imamo velik rodni nastavek. Gnojenje z dušičnimi gnojili je potrebno zaključiti pred koncem junija, da ne vzpodbujamo poletne rasti poganjkov.

Dušik iz mineralnih gnojil je dokaj hitro dostopen, pričakujemo da je dušik iz gnojila KAN v vlažnih tleh na voljo raastlinam v 14 – 20 dneh. Med organskimi gnojili obstaja razlika v hitrosti dostopnosti, kar je odvisno od C/N razmerja v gnojilu in lastnosti tal v času gnojenja. V tleh z dobro strukturo in urejenim vodno – zračnim režimom se po podatkih iz literature pri temperaturi tal nad 8°C dušik najhitreje (cca 14 dni) sprošča iz gnojnice, melase, guana in bioilse. Iz kompostiranih rastlin in iz hlevskega gnoja je potrebno dlje časa, da se dušik pretvori v rastlini dostopno obliko. Mineralizacijo in s tem sproščanje

dušika pospešimo z okopavanjem. Pri odmerjanju gnojil pazimo, da ne zaidemo v preobilje. Mnoge bolezni pri sadnih rastlinah so posledica prekomerne oskrbe z dušikom.

Na prehrano lahko dodatno vplivamo z usmerjenim mulčenjem medvrstnega prostora. V času od cvetenja sadnega drevja do treh tednov po cvetenju priporočamo pogosto mulčenje mlade trave, s tem pospešimo mineralizacijo mlade trave in omogočimo hitrejšo dostopnost dušika.

Andreja Brence, Martin Mavsar, mag. Urška Cvelbar